

Avlsbukker må ha gunstig genstatus

Forfatter

Ingrid Rimeslåttan Østensen, Norsk Sau og Geit

Sammendrag

Ved å ha gunstig kaseingenstatus på geitene reduserer du risikoen for et for høyt innhold av frie fettsyrer i melka. For å sikre deg dette trenger du avlsbukker med gunstig genstatus som fedre til geitene. Blodprøvetaking og genanalyse av nyfødte bukkkje er ett av tiltaka du bør iverksette for å sikre at du har avlsbukker med gunstig genstatus til neste paringssesong.

Publisert

2011

Referanse

Sau og Geit nr.6/2011

Utskriftsdato

03.12.2023 www.fag.nsg.no

Avl og frie fettsyrer:

Avlsbukker må ha gunstig genstatus

Ved å ha gunstig kaseingenstatus på geitene reduserer du risikoen for et for høyt innhold av frie fettsyrer i melka. For å sikre deg dette trenger du avlsbukker med gunstig genstatus som fedre til geitene.

Blodprøvetaking og genanalyse av nyfødte bukkkje er ett av tiltaka du bør iverksette for å sikre at du har avlsbukker med gunstig genstatus til neste paringssesong.

Strengere krav til kvalitet

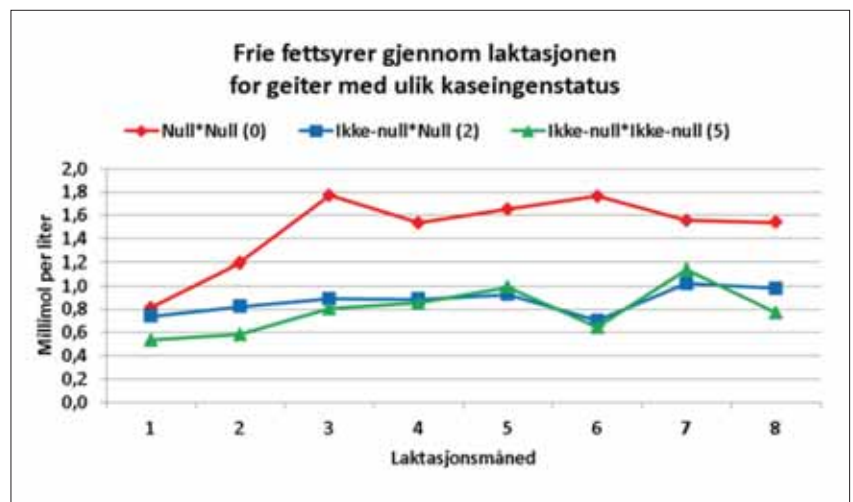
Innhold av frie fettsyrer i melka påvirker i stor grad kvaliteten på geitemelka og geitemelkproduktene. Fra juni 2012 trer TINEs reviderte kvalitetsbetalingsregelverk i kraft, og geiteprodusenter som har for høyt innhold av frie fettsyrer vil bli rammet økonomisk.

Feil i genene

Ett enkelt gen koder for produksjon av α -S1-kasein, en av fire ulike typer protein som inngår i geitemelk. Hos norske geiter har det oppstått en delesjon (genfeil) i kodingen av genet for α -S1-kasein.

Det finnes derfor to varianter av genet: den ene gir produksjon av α -S1-kasein («Ikke-null»), den andre gjør det ikke («Null»). Siden vi nedarver gener både fra far og mor, kan geitene arve genfeilen fra begge foreldrene («Null*Null»(0)), kun fra den ene forelderen («Ikke-null*Null»(2)) eller arve intakt gen fra begge foreldrene («Ikke-null*Ikke-null»(5)).

Informasjon om kaseingentesting og prosedyrer rundt blodprøveuttak finner du på www.nsg.no/geit

Frie fettsyrer gjennom laktasjonen

Det er kun når ei geit har arvet genfeilen fra begge foreldrene («Null*Null»(0)), at det ikke blir produsert noe α -S1-kasein, og det har negativ effekt på innholdet av frie fettsyrer. Du reduserer derfor risikoen når geitene i flokken enten har genstatus «Ikke-null*Null»(2) eller («Ikke-null*Ikke-null»(5)). Figuren viser dette tydelig. Hos geiter med genstatus Null*Null»(0) stiger innholdet av frie fettsyrer utover i laktasjonen, mens økningen er liten for geitene med genstatus «Ikke-null*Null»(2) og («Ikke-null*Ikke-null»(5)).

Kaseingentesting av bukkkje

For å sikre deg geiter med gunstig genstatus er det derfor viktig å ha avlsbukker med genstatus «Ikke-null*Ikke-null» (5er bukk) til neste paringssesong. Geitekjea vil nedarve ett intakt gen fra far, og de er da garantert å ha genstatus «Ikke-null*Null»(2).

Du kan enten kjøpe avlsbukker eller

rekruttere selv. Hvis du rekrutterer selv må du ta vare på mange bukkkje som du tror har gunstig genstatus. Disse tar du blodprøver av, ved første mulige prøvetakingsrunde, og får de genestet. Bukkkje med gunstig genstatus tar du vare på, de andre slaktes.

Ingrid R. Østensen
rådgiver geit, NSG

NORVETIA
alpakka

Oppdrett og salg av alpakka i Asker

www.norvetia-alpakka.no